

Slišal sem, da se gospodje nameravajo udeležiti izleta v Varšavo. Rad bi vas bomo pogostili. Zbližanje med obema narodoma zavisi od medsebojnega spoznanja in od skupnega delovanja na raznih poljih. Mi se moramo vedno bolj približevati, k temu pa vodi skupno

kim dnem silnejše in da se njegova podlaga širi.

Skupno delo, in nikakor ne rivaliteta, skupnost interesov vodita h konsolidaciji. Opustiti moramo nepotrebna pririvanja in rekriminacije, ki se nanašajo na preteklost.

Svet potrebuje skupnega dela. Mi ne moremo vplivati na druge države, vendar pa mislimo, da bi mi, ki smo bratski narodi, z ureditvijo medsebojnih odnosov lahko služili v tem pogledu za vzgled, s tem, da bi opozorili Evropo na naše velike in skupne cilje.

DNEVNE VESTI

Zakon o sindikatih objavljen

Uradni list «Gazzetta Ufficiale» od 14. t. m. je objavil zakon od 3. aprila t. l. št. 563, ki nosi naslov «Pravna disciplina skupnih delovnih odnosov». To je zakon, ki ureja sindikalizem v Italiji in o katerem se je po vseh listih že mnogo pisalo. Zakon stoji v veljavo 29. t. m. Glede njegovega izvajanja pa je treba pripomniti, da predvideva zaključni člen pravilnik, ki naj uredi izvrševanje zakona v skladu z raznimi obstoječimi zakoni, ki bodo prihajali v poštev pri izvajanju novega zakona.

Zakon je precej obširen. Obsega 23 členov, razdeljenih v tri poglavja, in sicer: I. O pravnem priznanju sindikatov in skupnih delovnih pogodb; II. O delovnem sodstvu; III. O izpodbijanju in stavljanju. Radi obširnosti gradiva se bomo omejili za danes le na nekatere važnejše določbe iz poglavja o pravnem priznanju sindikatov, pridružujoč si obširnejšo razpravo o vsebini zakona za pozneje.

Cl. 1. določa, kateri sindikati dobijo lahko pravno priznanje. To so lahko sindikatska društva delodajalcev kolikor tudi enaka društva delavcev. 1) Sindikati delodajalcev morajo izpolnjevati sledeče pogoje: mora se osnovati predvsem sindikat, h kateremu so prostovoljno pristopili, morajo njihovi delavci predstavljati vsaj eno desetino delavcev, ki delajo v onem okrožju po podjetjih one vrste obrti, za katero je ustanovljen dotični sindikat; 2) delavski sindikati se morajo ustanoviti ravnotako na podlagi prostovoljnega pristopa delavcev in morajo obsegati v okrožju, kjer deluje sindikat, vsaj eno desetino delavcev one stroke, za katero se je sindikat ustanovil.

Za vse sindikate pa velja določba, da bo moralo biti njihovo delovanje posvečeno razen zaščiti gmočnih in moralnih interesov svojih članov tudi njih podpiranju, izobraževanju ter moralni in nacionalni vzgoji. Voditelji sindikatov morajo biti takli, da jim gre vera glede njihove spo-pričanja.

Cl. 2. določa, da dobijo lahko pravno priznanje tudi društva svobodnih obrtnikov in poklicnikov (profesionistov). Poklicni redovi, zbornice in društva, ki so pravno priznani, bodo obstojali dalje, toda izdan bo poseben kr. odlok, s katerim se spravi sedanja tozadevna zakonodaja v sklad z novim zakonom.

Cl. 3. predpisuje, da smejo obsegi sindikatov ali same delodajalce ali same delavce. Obojni sindikati pa se lahko združijo s pomočjo posebnih osrednjih organov.

Cl. 4. se nanaša na pravno priznanje sindikatov, katero se izvrši s tozadevnim kr. odlokom na predlog vlade. Z istim odlokom se potrjuje tudi pravila sindikata, ki se objavijo v uradnem listu «Gazzetta Ufficiale» na stroške sindikata samega.

Cl. 5. določa, da bodo imeli priznani sindikati svojstva pravnih oseb in da bodo zakoniti zastopniki vseh delodajalcev, delavcev, obrtnikov in poklicnikov onih strok, za katere so bili ustanovljeni, bodisi da so vpisani v sindikate ali ne. Vsi delodajalci, delavci itd., naj bodo vpisani ali ne, bodo morali plačevati priznanim sindikatom letne prispevke, ki pa ne smejo presegati pri delodajalcih svote, ki jo plačajo svojim delavcem za eno dnino, pri delavcih pa ne svote, ki jo zaslužijo v enem dnevu. Podjetja bodo morala naznaniti sindikatom vsako leto do 31. marca, koliko ljudi imajo zaposlenih. Besedo v sindikatih bodo imeli le oni člani, ki so pravilno vpisani.

Borba proti kletvini

«Osservatore Romano», glasilo vatican-skih krogov v Rimu, je objavil te dni vest iz Vidma o prvih obsodbah izrečenih pred prefekturo v Čedadu proti nekaterim preklinjevalcem iz onega kraja. Obsojenci so vložili priziv na prizivno sodišče. «Osservatore Romano» pripominja k tej vesti: «Ta priziv bomo zasledovali z živim zanimanjem. Za sedaj pa jemljemo razsodbo pretorja v Čedadu na znanje z največjim zadoščenjem. To je zgled, ki je vreden tem večje pohvale, čim večji je pogum proti razsodku, ki je veljal že preveč časa. Ta zgled potrebuje eno samo stvar, da bi se namreč izdatno in pogostoma posnel, in to vse dotlej, dokler se ta grozna razvada ne izkorenini.»

Za spomenik padlim Jugoslov. junakom

V Pragi se je sestavil odbor z nalogo, da se jugoslovanskim junakom, padlim v svetovni vojni in pokopanim v čehoslovski zemlji, postavi spomenik. Ta odbor je izdal proglas na javnost, v katerem opozarja, da je v Čehoslovski okoli 340 grobov, v katerih je pokopanih 15.000 Jugoslovencov, ki so umrli tam za časa svetovne vojne. Odbor predlaga, naj se telesni ostanki tih mrtvih vsaj iz Moravske in Šlezije pokopajo skupno v Olomutcu ter da se na njihovem groblju postavi dostojen spomenik, ki bi bil obenem tudi izraz hvalečnosti za pijeteto, izkazano onim Čehoslovkom, ki so padli v Jugoslaviji. Spomenik utegne biti dovršen do konca junija t. l.

Prekopavanje grobov pri Sv. Ani

V kratkem se pripravi II. in XVIII. kos občinskega pokopališča za nove grobove, in sicer na II. kosu vrsta 16., 17., 18., 19. in na XVIII. vrsta 4., 5., 6., 7. in 8. (skupni grobovi), kjer ležijo ostanki rajnikih, ki so umrli od 27. februarja do 31. maja 1916. leta. Upravičenci lahko dvignejo spomenike in druga nagrobna znamenja, ki jih imajo na omenjenih mestih, do 31. maja t. l. V ta namen morajo predložiti posebno tozadevno dovoljenje, ki ga izda VII. oddelček občinske uprave vsakomur, kdor dokaže z listinami pravico do spomenikov. Ponje lahko pridejo priza-deti vsak dan razen ob sobotah in praznikih. S. 1. junija zapadejo vsi spomeniki občini in se ne bodo mogli več dvigniti.

S. Przybyaszewski: «Ka srečo»

Jutri zvečer ob 8.30 pojde slednjič na oder ta silna poljska drama. To delo bo za Trst in Italijo sploh še popolna noviteta. Prevod nam je preskrbel naš pesnik Karlo Kocjančič. Močno je to delo in ni za ljudi šibkih živcev. — Igro režira A. Širok. V štirih močnih vlogah nastopijo Terčič, Sila, Stepančičeva in Vlastja Orlova. Opozorjamo, da je to zadnja premijera in obenem zadnja večerna predstava v tej sezoni. Ker vlada za igro veliko zanimanje, opozorjamo na predprodajo vstopnic, ki bo jutri od 10—12 v dvorani D. K. D. Novo originalno inscenacijo je izvršil naš mladi slikar A. Černigoj. — K tej predstavi je dostop otrokom zabranjen.

«ITALNICA»

V nedeljo dne 18. t. m. se bo vršil 22. redni občni zbor, katerega naj se udeležijo vsi člani in prijatelji društva. Začetek točno ob 10. uri. — Odbor.

Društvene vesti

— D. K. N. Tommaso - Trst. Danes točno ob 10.45 sestane s predavanjem. Radi važnosti dnevnega reda je navzočnost vseh članov potrebna. Po sestanku se vršijo dramatične vaje. — Odbor.

— D. K. N. Tommaso. Jutri ob 10. uri sportni sestane. Radi važnosti dnevnega reda je dolžnost vseh članov, da se ga udeleže. — Načelnik.

— Planinsko društvo. Priredi jutri v nedeljo 18. t. m., kakor že javljeno, poldnevni izlet na Volnik. Sestane ob 7. zjutraj pri Obelisku na Opčinah. Povratek v Trst približno ob 14. uri.

SPORT

— S. D. «ADRIA». - Klic k sodelovanju! - Vse članstvo v nedeljo ob 5.30 zjutraj na igrišču. Nadaljevati je treba započeto delo. Prosimo sodelovanja prijateljev društva, par uric dela posameznika je neizmerno koristno za društvo — ne preslikajte tega klica! Tudi članstvo, ki ni bilo navzoče na sestanku, naj pride gotovo na igrišče, da se izogne ukoru. Ne le kar veleva mu stan — kar more, to mož je storiti dolžan! Odbor in T. V.

Iz tržaškega življenja

Samomor priletnega moža radi ljubezni.

Pravijo, da se srce najkasneje postara. Včasih, in ne ravno tako poredkoma kakor bi človek prvi hip menil, utriplje v ljubezni, ko navidezno bi ne imelo biti več občutljive Amorjeve pušice. Tudi vrtar Julij Ropretig, stanujoč v ulici XX Settembre št. 100, je moral imeti še mlado srce. Kljub svojim 47 letom je še vroče ljubil in bil je tudi zelo ljubosumen. Ni znan, ali je bila njegova ljubosumnost utemeljena ali ne, dejstvo je, da se je vratar te dni sprl z izvoljenko svojega srca. Ta v ljubezni navadna nepravila je priletnega zaljubljenca pritirala v obup. Predsinočnim okoli 24. ure se je podal v kavarno «Nazionale» v ulici Media št. 2 in tam izpil precejšnjo količino kislina. Nato je s poslednjimi močmi stopil iz kavarne na ulico, kjer se je omagan od bolečin zgrudil na tla. Kmalu potem sta ga našla dva mladeniča, ki sta, uvidevši, z kaj gre, telefonirala na rešilno postajo. Na lice mesta prihiteli zdravnik je spoznal, da se Ropretig nahaja v zelo nevarnem stanju, zato ga je dal z vso naglico prepeljati v mestno bolnišnico. Tam so skušali zastrupljenca izprati želodec, a ta operacija se ni obnesla. Včeraj zjutraj ob 8.30 je nesrečnik po grozljivih mukah izdihnil.

Smrtina nesreča v nabrežinskem kamnolomu

Včeraj popoldne se je pripetila v kamnolomu «Cave Romane» v Nabrežini grozna nesreča, katere je bil žrtev mlad delavec. Okoli 18. ure, par minut predno je imelo biti delo v kamnolomu prekinjeno, se je pri električnem žrjavu, ki ga je vodil 23-letni mehanik Ivan Pertot iz Nabrežine, pokvarila električna napeljava. Hotel se pripraviti, kje tiči napaka, je Pertot stopil na streho kabine žrjava, nad katerim so napeljane električne žice za tok v napetosti kakih 5000 voltov. Nesreča je hotela, da se je mladenič, komaj je dobro stopil na streho, spodrsnil in izgubil ravnotežje; da ne pade, se je instinktivno zgrabil za neizolirano žico, po kateri je krožil smrtonosni tok. V naslednjem trenutku se je nesrečni mladenič zgrudil vznak in obležal v czavesten. Nekateri delavci, ki so zapazili nesrečo, so takoj skušali podati pomoč, vendar ne tako uspešno. Medtem je bila obveščena o nesreči rešilna postaja. Zdravnik je nenadoma prišel na lice mesta, a prišel je žalibog zaman. Nesrečni mladenič je bil že mrtev.

Vesele dneva tragičen konec

Sinoči okoli 23. ure je bil prepeljan v mestno bolnišnico 25-letni kmet Ivan Rupena, doma iz Vodice pri Podgradu v Istri. Mladenič je imel na prsih rano od krogle iz revolverja, ki jo je zdravnik spoznal za zelo nevarno; krogla je poškodovala razne notranje organe in običala v prsi votlini. Kakor je povedala njegova žena, ki ga je spremljala v bolnišnico, je Rupena postal žrtev tragične nesreče. Včeraj popoldne je v domači vasi proslavil odhodnični fantov, ki so bili potrjeni k vojakom; med njimi je bil tudi njegov bratranec. Kakor je pač navada ob takih prilikah, so fantje popivali. Tudi Rupena se ga je pošteno nasrkal. Okoli 14. ure se je podal na domači vrt, da izpali par strelcev z revolverjem in tako da duška svojemu veselju. Toda v vinjenosti je mladenič ravnal tako neprevidno z revolverjem, da se je ustrelil v prsa. Domači so poklicali iz Podgrada zdravnika, ki je podal ranjencu prvo pomoč. Pozneje je bil prihitel na lice mesta tudi zdravnik tukajšnje rešilne postaje, ki je bila telefonično obveščena o dogodku, kakor je bil nesrečni mladenič prepeljan v bolnišnico.

Vesti z Goriškega

OPERA «BOŠTJAN IN BOŠTJANA» PRI SV. LUCIJI

Pevske in glasbene družbe iz Gorice uprizori v nedeljo dne 25. t. m. popoldne pri Sv. Luciji opero «Boštjan in Boštjana», ki jo je izvajalo preteklo soboto in nedeljo v Gorici. Sočasno z opere pomovi tudi ostali del svojega programa.

LJUDSKO GLEDIŠČE - TRGOVSKI DOM
Radi nenadne obolenosti onega sodelujočih članov se Schönherrejeva komedija v treh dejanjih «Zemlja» na bo igrala v soboto, pač pa v nedeljo 18. t. m. popoldne ob 2. uri. Ponovitev se bo vršila na drugo soboto, t. j. 24. t. m. Slavno občinstvo bo blagovolilo to vrzti na zmaje ter posetilo te krasne uprizoritve v kar največjem številu.

Planinsko društvo v Gorici

VI. izlet planinskega društva se bo vršil v nedeljo 18. aprila na Trsteli. Odhod ob 6 zjutraj izpred kavarne «Adriatic» (Travniki) čez Renče na Fajtov hrib, kjer bo prvi odmor; odtod dalje na Trsteli. — Kosilo iz nahrbtnika. Povratek na Prvčino in odtod z vlakom v Gorico. — K obilni udeležbi vabi vse planince!

Predsednik.

Splošni šahovski turnir v Gorici

Stanje dne 16. aprila 1926. zjutraj: Kristančič 24 (25); Valtrich 24 (27); dr. Pavlin 20½ (22); Pavlin B. 16 (23); Kerševani 15½ (20); Komjanc 13½ (17); Terpin 13 (14); Kuzmin 13 (26); Zivec 12½ (25); dr. Reja 12 (13); Ličen 11 (27); Bregant 10½ (28); Sušteršič 10 (16); Medvedšek 8½ (18); Velušček 7½ (16); Tivan 7 (21); Črnigoj 6½ (20); Bolko 6½ (21); Kuljat 6 (17); Klavžar 6 (23); Krmac 4½ (15); Savnig 4 (12); Košuta 4 (18); Molar 4 (11); Vujnovič 4 (19); dr. Mer-molija 3½ (10); Kozman 3½ (11); Breščak 3 (13); Pavlič 0 (6). Številke v oklepajih znašajo odigrane igre.

SOLKAN

Z lesenega ogrodka je padel petnajstletni Karel Bras, in sicer kake tri metre visoko, ko je zabival dovodno cev, skozi katero se napelje električna žica, v zid pri svetilšču na Sveti gori. Dobil je precej globoko rano na prsih. Zeleni križ je prepeljal ranjenca v mestno bolnico. Rana ni nevarna.

PODGORA

Ponosrečen kolesar

Faganel Ladislav, enaindvajsetletni mladenič, doma iz Vrtojbe, je padel, ko je vozil po naši podgorski cesti, ogrožen od nekega avtomobila, tako nesrečno na tla, da ga je moral Zeleni križ prepeljati v goriško bolnišnico. Zunanje poškodbe so bile precejšnje in skoraj gotovo je dobil tudi notranje poškodbe, zato se bo moral precej časa zdraviti.

GRAHOVO

Iz našega županstva vam moram poročati samo žalostne novice: Pred par dnevi je «Edinost» že omenila samomor nekega našega vaščana. Naj izpopolnim dotično vest s sledečimi podatki: 27-letni Feliks Joham je šel dne 7. t. m. zjutraj na županstvo radi potnega lista. Nameraval je namreč zopet v tujino, in sicer v Francijo, na delo. Se tisti dan je pa izvršil samomor in se obesil. Kaj ga je gnalo v smrt, se ne ve natančno. Najbrž se mu je zmešalo. — Za veličonočne praznike se je omračil um domačinu Andreju Florjancu iz Koritnice, bratu našega župana.

Naročajte in širite

„EDINOST“

Borzna poročila.

DEVIZE:

Trst, 16. aprila Amsterdam od 994.— do 1000.—
Belgija od 91.50 do 93.—; Paris 84.— do 84.50
London od 120.80 do 120.8.—; New York od 24.20 do 24.87; Španija od 351.— do 364.—; Švica od 479.— do 480.50; Atene od 3.75 do 32.50 Berlin od 390.— do 394.—; Bukarešt od 10.— do 10.60
Praga od 73.65 do 73.80; Ogrska od 9.2347 do 9.2560; Dunaj od —350 do —333; Zagreb od 43.70 do 43.35.
Renezijske obveznice 70.50.

VALUTE:

Trst, 16. aprila. Avstrijske krome od 0.0347 do 0.0352; dinarji od 43.40 do 43.50; dolarji od 21.75 do 24.85; novi po 20 frankov od 94.— do 97.— funt Sterling od 120.70 do 120.85.

MALI OGLASI

GEVLJARSKI delavec, dober, za vsa dela, se sprejme takoj. Dobi tudi hrano. Ryd-val, via del Lloyd 1 a. 547

KOVAŠKE vajence in dečke sprejme trdka Ing. Fischer v Rojanu, Via Mor-reri 72. 548

ISČEM s 1. septembrom stanovanje (3 sobe, kuhinja, kopalna in soba za služkinjo). Ponudbe na upravnništvo pod «Stanovan-je». 549

PODLISTEK

JULES VERNE:

(54)

Skrivnostni otok

Štirinajsto poglavje

Zjutraj 16. aprila je bila veličonočna nedelja. Ko se je zdanilo, so naselenci že vstali, da si osnažijo perilo in obleko. Inženir je imel v načrtu napraviti tudi mlo, kakor hitro pride do surovine, to je do masti in sode. Važno vprašanje, kako priti do nove obleke, so odložili na poznejši čas. Vsekakor so bili z obleko preskrbljeni še za šest mesecev, zakaj njihove bile so iz trdnega in trpežnega blaga. Saj je bilo itak vse odvisno od zemljepisne lege otoka nam drugim obljubljenim zemljam. Zemljepisno lego pa bi imeli določiti že tega dne, seveda v slučaju lepega vremena.

Solnce se je dvigalo na jasnem obzorju in vse je kazalo, da bo lep dan, eden onih lepših jesenskih dni, s katerimi se po navadi poslavljajo poletja.

Zdaj je bilo treba dopolniti temelje opa-zovanja prejšnjega dne in izračunati viši-

POMLADNO ZDRAVLJENJE. Smiljojed Trpoški sok izdelan v lekarni Castellano-vich, Trst via Giuliani 42, posebno pri-poročljiv za starejše proti poapnenju žil, revmatizmu in vsem drugim boleznim, ki izhajajo iz krvi, ker vsebuje joduro in je vsled tega izborno čistilo in kre-pilno sredstvo. Popolno zdravljenje 6 ste-klenc. Steklenica stane L. 11. Dobiva se samo v lekarni Castellano-vich. 487

PRIZNATIJE daljnogleda, kupuje Giusto Hirsch, optik, via Mazzini 38, Trst. 516

ANGEL MREULE V FARI ob Soči ima po-stajo za spuščanje z osemletnim za javno spuščanje potrjenim žrebem lpičarjem «Conversano». Skočinna L. 150. 532

KROJAŠKI pomočnik išče službe. Naslov pove upravnistvo. 533

BABICA, diplomirana, sprejema noseče na dom. Madonna 10, II. 535

GOSPA, praktična maserka, se ponuja bolnikom za zdravljenje revmatizma s posebnim zdravilom. Pride na dom po zmernih cenah. Skorić Aleksandra, S. Anastasio 2, IV. 542

21-LETNA gospodična, z dveletno prakso, išče mesta pri večji tvrdki. Sprejme tudi mesto blagajničarke. Vonča Stefa-nija, Via Slatop 16, I. 543

BABICA, izkušena, sprejema noseče. Via Chiozza 50, prithlje. 545

MIZARŠKEGA pomočnika, izvežbanega, išče za svojo izdelovalnico stolov v Po-stojni, Josip Vadnu, stolarna, Postojna. Nastop takoj. 546

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče, Govori slovensko. Slavec, Via Giulia 29. 486

Zobozdravnik

Med. U. dr. D. Sardoč

specijalist za ustne in zobne bolezni

perfekcioniran na dunajski kliniki

ordnira v TRSTU

Via M. R. Imbriani 16, I. (prej Via S. Giovanni)

od 9-12 in od 3-7 452

KRONE

po L. 2.10 komad

Zlato, briljante, platino, 20-kronske zlate komade kupuje in plačuje po najvišjih cenah

Albert Povh — urarna
Trst, Via Mazzini 46 451

KLJUB

neprekosljivi izberi

KLJUB

nepobitnim cenam,

ki so označene na vsakem posa-meznem predmetu

KLJUB

solidnemu ravnanju

dajemo (do preklica)

20% POPUST

na vsem blagu

In v vseh naših oddelkih.

Popust se odbije pri blagajni.

Corso Vitt. Em. III. 16 TRST Corso Vitt. Em. III. 16

ÖHLER

no planote Lepega razgleda nad morsko gladino.

«Ali ne boste rabili podobne priprave kakor včeraj?» je vprašal Harbert inženirja.

— Ne, sinko, je odgovoril oni, postopali bomo na drug način in prišli bomo do ravnako natančnih rezultatov.

Harbert, ki je hotel vedno vse znati, je šel z inženirjem, ki se je napotil ob granitni steni do obrežnega roba. Medtem so se Penceroff, Nab in poročevalec bavili z različnimi opravili.

Cir Smith je vzel s seboj raven, kakih dvanajst čevljev dolg drog. Njegovo dolgo-gost je izmeril po svojem telesu, katerega višino je natančno poznal. Harbert je nesel svinčnico, ki mu jo je izročil inženir. To je bil navaden kamen, prirezan na mehka rastlinska vlakna, iz katerih je bila napravljena vrv.

Kakih dvajset korakov od obrežnega roba in približno petsto korakov od granitne stene, ki je bila navpična, je Cir Smith dva čevlja globoko v pesek sari drog, ka-teremu je dal navpično smer s pomočjo im-provizirane svinčnice.

Nato se je toliko oddaljil, da je s svojim

očesom še dosegel konec droga, ko se je prejel vlegel na pesek. To točko je skrbno zaznamenoval s klinom, ki ga je zabil v tla.

Nato se je obrnil k Harbertu. «Osnovne geometrijske nauke poznaš?» ga je vprašal.

— Nekoliko, gospod Cir, je odgovoril Harbert, ki ni hotel, da bi ga inženir osramotil.

— Ali se spominjaš lastnosti, ki jih imajo takozvani podobni trikotniki?

— Da, je rekel Harbert, odgovarjajoče si stranice podobnih trikotnikov so si soraz-merne.

— No vidiš, sinko, tu napravljamo dva podobna, pravokotna trikotnika. Stranice manjšega tvorita višino navpičnega droga in razdaljo od točke, v kateri je zabit v zemljo do tega klina. Hipotenuzo pa tvorijo moji vidni trak do gorenjega konca droga. Drugi večji trikotnik ima za stranici navpično steno, katere višino je treba izračunati, in razdalja od njenega vznožja do klina, moj vidni trak je pa njegova hipotenuza, ki je podaljšek hipotenuze prvega trikotnika.